

EUROPEAN UNION

EU
MISSIONS

ADAPTATION TO CLIMATE CHANGE

**Εγχειρίδιο DIY για τη συμμετοχή
των ενδιαφερομένων μερών και
των πολιτών στην προσαρμογή
στην κλιματική αλλαγή,
συμπεριλαμβανομένου εργαλεία,
καλές πρακτικές και εμπειρίες**

Περιεχόμενα

ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	4
ΒΗΜΑ 1: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ	8
ΒΗΜΑΤΑ 2, 3 ΚΑΙ 4: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΩΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	18
ΒΗΜΑ 5: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	24
ΒΗΜΑ 6: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ	30

Συγγραφείς: Marianne Wehbe¹, Gloria Salmoral¹,
Manuel Bea¹, Elena López-Gunn¹, Richard J. Smithers².

¹ Icatalist, ² Ricardo

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: info@mirp4adapt.eu

Το χειρόγραφο ενημερώθηκε τον Μάρτιο του 2025

Παρακαλείστε να αναφέρετε αυτό το έγγραφο ως Wehbe, M., Salmoral, G., López-Gunn, E., M. & Smithers, R.J. 2024. DIY Manual on engaging stakeholders and citizens in climate adaptation, including tools, good practices, and experiences. Μάρτιος 2025. Αποστολή της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ευρωπαϊκή Ένωση, Βρυξέλλες.

Αποποίηση ευθύνης

Το παρόν έγγραφο αντικατοπτρίζει μόνο την άποψη των συγγραφέων και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχει. Αναγνωρίζεται το υλικό που έχει δημοσιευθεί προηγουμένως και το έργο άλλων με την κατάλληλη αναφορά, παράθεση ή και τα δύο. Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση με την προϋπόθεση ότι αναφέρεται η πηγή και ότι δεν αλλοιώνεται το αρχικό νόημα ή μήνυμα του εγγράφου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν συνέπειες που απορρέουν από την επαναχρησιμοποίηση. Η πολιτική επαναχρησιμοποίησης των εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εφαρμόζεται με την απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση των εγγράφων της Επιτροπής (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

Όλες οι εικόνες © Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2025

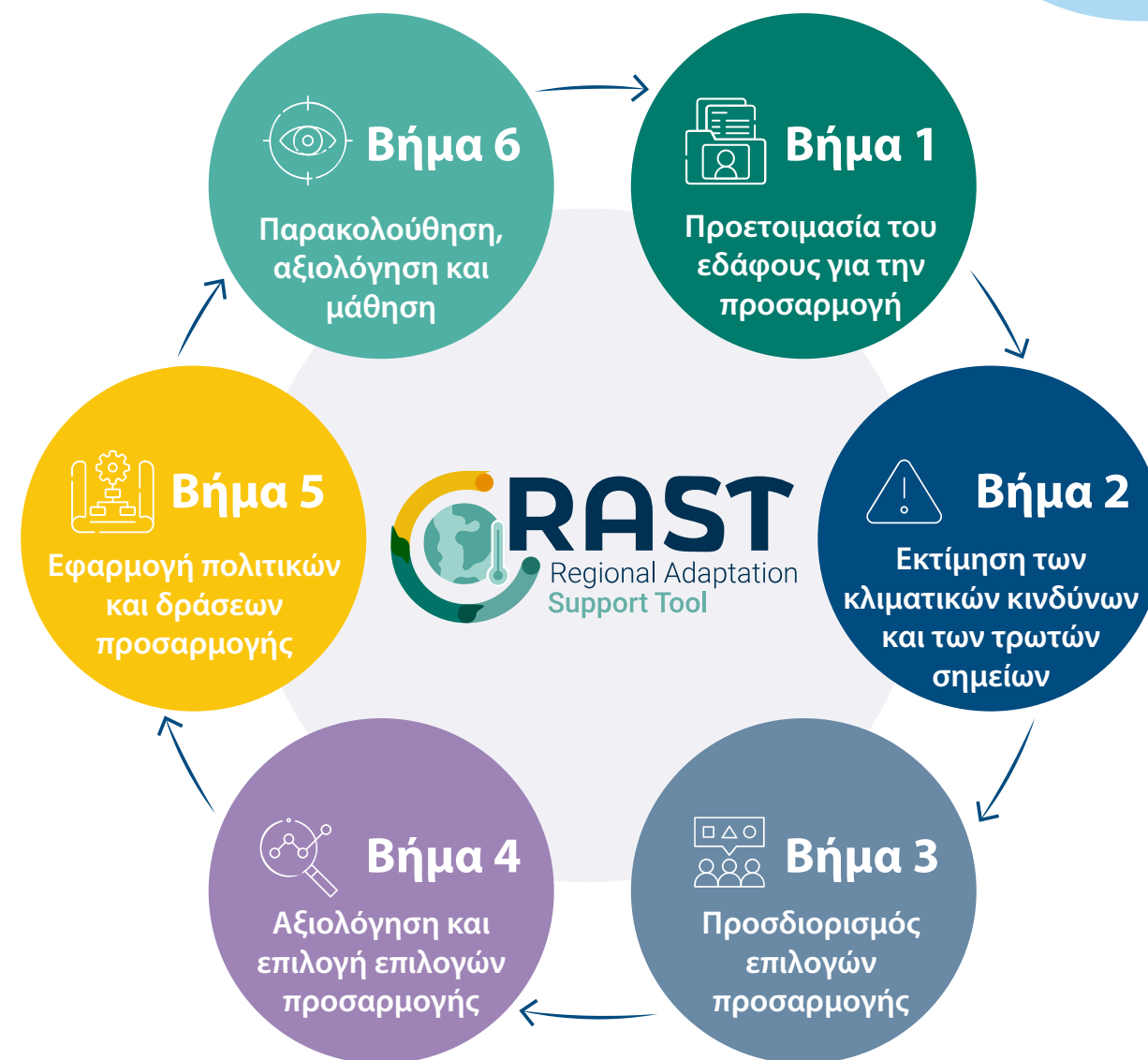

ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών ενισχύει τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία των σχεδίων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, οικοδομώντας εμπιστοσύνη και υποστηρίζοντας μια συλλογική εντολή για την υλοποίηση δράσεων προσαρμογής. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενσωμάτωση των τοπικών γνώσεων και ανησυχιών, τη συμπλήρωση των προσεγγίσεων από πάνω προς τα κάτω, ενισχύοντας την κοινή ιδιοκτησία και διευκρινίζοντας κοινούς στόχους.

Αυτό το εγχειρίδιο DIY (Do-It-Yourself) για τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, το οποίο αναπτύχθηκε από την πλατφόρμα υλοποίησης της αποστολής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (MIP4Adapt), δίνει έμφαση σε τέσσερις βασικές δράσεις για την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στην προσαρμογή κλιματική αλλαγή:

- **Επικοινωνία:** παρέχοντας σαφή και προσβάσιμη πληροφορία
- **Συμμετοχή** ενδιαφερομένων μερών και κοινοτήτων
- **Σύνδεση** των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και
- **Ενεργοποίηση** συλλογικής και ατομικής δράσης.

Σχήμα 1. Βήματα του Περιφερειακού Εργαλείου Υποστήριξης της Προσαρμογής (RAST). Πηγή: [Mission Portal](#)

Το εγχειρίδιο προσφέρει πρακτικούς τρόπους για τη συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους πολίτες και την προώθηση της ενεργού συμμετοχής τους σε όλα τα στοιχεία σχεδιασμού και δράσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Σας καθοδηγεί μέσω σχετικών συμμετοχικών δραστηριοτήτων και επισημαίνει εργαλεία, καλές πρακτικές και παραδείγματα για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και των πολιτών σε όλα τα στάδια του κύκλου σχεδιασμού της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, όπως περιγράφεται [στο Περιφερειακό Εργαλείο Υποστήριξης της Προσαρμογής \(RAST\)](#) (Σχήμα 1).

Οι γενικές συμμετοχικές δραστηριότητες (όπως τα εργαστήρια, οι ομάδες εστίασης και οι συνελεύσεις πολιτών) και τα συναφή εργαλεία για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και των πολιτών μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διάφορα πλαίσια, όχι μόνο για το σχεδιασμό και τη δράση προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ώστε να παρέχουν μια υγιή βάση για τη συμμετοχή. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτές τις συμμετοχικές δραστηριότητες και τα εργαλεία για τη συγκέντρωση διαφορετικών προοπτικών, την κατανόηση των ανησυχιών, την προώθηση του διαλόγου, την ενεργό συμμετοχή και τη δημιουργία συναίνεσης. Αν και μπορεί να μην συλλαμβάνουν πάντα κάθε άποψη, αυτές οι πρωτοβουλίες μπορούν να είναι αποτελεσματικές

και να αποτελέσουν βάση για την ανάπτυξη και την εφαρμογή πιο καινοτόμων συμμετοχικών δραστηριοτήτων και συναφών εργαλείων για τη συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους πολίτες.

ΤΙ ΝΕΟ ΥΠΑΡΧΕΙ...

Το αρχικό εγχειρίδιο **DIY για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στην προσαρμογή** στην κλιματική αλλαγή περιέγραφε τις γενικές συμμετοχικές δραστηριότητες και τα σχετικά εργαλεία. Αυτή η ενημερωμένη έκδοση ενσωματώνει τα σχόλια των χρηστών της πρώτης έκδοσης και εισάγει νέα εργαλεία και οδηγίες για την ενίσχυση της πρακτικής χρήσης του. Έχουμε βελτιώσει τις προσεγγίσεις για τη συμμετοχή διαφόρων τύπων ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων από τον ιδιωτικό και τρίτους τομείς, εξασφαλίζοντας ευρύτερη εφαρμογή. Παρέχουμε επίσης θεματικά φυλλάδια που επικεντρώνονται σε συμμετοχικές δραστηριότητες και σχετικά εργαλεία για να διευκολύνουμε τη λήψη αποφάσεων τους καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου σχεδιασμού προσαρμογής. Τα φυλλάδια αυτά αφορούν:

- **Δημιουργική δέσμευση** για την αξιοποίηση της δημιουργικότητας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή που προάγει την ανθεκτικότητα. Οι δημιουργικές συμμετοχικές δραστηριότητες και τα σχετικά εργαλεία μπορούν να συμβάλουν στην καταγραφή ενός ευρύτερου φάσματος προοπτικών, επιτρέποντας στους ανθρώπους να αισθάνονται ελεύθεροι να εκφραστούν και να συμβάλουν με ποικίλους, καλλιτεχνικούς και πρωτότυπους τρόπους. Η δημιουργική εμπλοκή ενισχύει τις συναισθηματικές συνδέσεις, την ανταλλαγή γνώσεων, την οικοδόμηση κοινοτήτων, τις ενέργειες που εμπνέουν και επηρεάζουν τις πολιτικές για το κλίμα.

- **Συμμετοχή του ιδιωτικού** τομέα, ιδίως στον εντοπισμό και την εφαρμογή δράσεων και καινοτόμων λύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ο ιδιωτικός τομέας διαθέτει πόρους, τεχνογνωσία και καινοτόμες ικανότητες για να συμβάλει σημαντικά στη δράση για το κλίμα. Με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στην ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών για το κλίμα, μπορείτε να αξιοποιήσετε τις δυνατότητες τους για την προώθηση βιώσιμων πρακτικών που υποστηρίζουν την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Οι συνεργασίες μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα μπορούν να οδηγήσουν στην ανάπτυξη αποτελεσματικών, καινοτόμων λύσεων που αντιμετωπίζουν τις κλιματικές ευπάθειες και κινδύνους, ενισχύοντας την προσαρμογή από περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές προοπτικές.

- **Υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων** για να εξασφαλιστεί ότι η δράση για το κλίμα είναι χωρίς αποκλεισμούς. Όσοι ενδέχεται να επηρεαστούν περισσότερο από την κλιματική αλλαγή χρειάζονται συχνά στοχευμένες παρεμβάσεις για να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά τους. Οι πρωτοβουλίες μπορούν να επικεντρωθούν στην παροχή πρόσβασης σε πόρους, στην αμοιβαία μάθηση και στα συστήματα υποστήριξης που επιτρέπουν σε ευάλωτες ομάδες να συμμετέχουν στον σχεδιασμό και την εφαρμογή της προσαρμογής του κλίματος. Η ενδυνάμωση αυτών των κοινοτήτων απαιτεί την ενεργό συμμετοχή τους στον εντοπισμό και την ιεράρχηση των μοναδικών τρωτών σημείων τους και των κενών ικανότητας προσαρμογής στους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα. Περιλαμβάνει τα μέλη της ομάδας που εντοπίζουν, ιεραρχούν και εφαρμόζουν δράσεις προσαρμογής στο κλίμα που καλύπτουν τις ανάγκες τους.

Με την υιοθέτηση μιας προσέγγισης που αφορά ολόκληρη την κοινωνία και την ενεργό συμμετοχή όλων των τύπων των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών, μπορείτε να διασφαλίσετε ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω, να προωθήσετε την κοινωνική δικαιοσύνη και να ενισχύσετε την αποτελεσματικότητα της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για τη μείωση των τρωτών σημείων και των κινδύνων και την αύξηση της ανθεκτικότητας.

Για να χρησιμοποιήσετε αποτελεσματικά το Εγχειρίδιο, ξεκινήστε με την ανασκόπηση του Βήματος 1 του RAST, το οποίο είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη της στρατηγικής δέσμευσης και επικοινωνίας σας. Αυτό το θεμελιώδες βήμα θα σας βοηθήσει να εμπλέξετε τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Καθώς προχωράτε, πλοηγηθείτε στο Εγχειρίδιο σύμφωνα με τις συγκεκριμένες ανάγκες σας. Χρησιμοποιήστε το Εγχειρίδιο ως μια ευέλικτη, ολοκληρωμένη πηγή, επιλέγοντας τα μέρη που εξυπηρετούν καλύτερα τους στόχους σας. Κάθε ενότητα αντιστοιχεί σε διαφορετικό βήμα του κύκλου σχεδιασμού και μπορεί να προσπελαστεί ανεξάρτητα.

Ακολουθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορείτε να αξιοποιήσετε στο έπακρο κάθε ενότητα:

- Θεματικά φυλλάδια: Ξεκινήστε με αυτά για μια γρήγορη επισκόπηση των παραδειγμάτων των εργαλείων.
- Πίνακες βημάτων RAST: Χρησιμοποιήστε αυτούς τους πίνακες για να βρείτε λεπτομερείς περιγραφές των εργαλείων.

Στο Εγχειρίδιο, μπορείτε να βρείτε άμεσους συνδέσμους για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με κάθε εργαλείο, με παραδείγματα εφαρμογών και βέλτιστες πρακτικές. Περιλαμβάνονται όλα τα εργαλεία της προηγούμενης έκδοσης, με πρόσθετα εργαλεία για τον τρόπο εμπλοκής διαφορετικών τύπων ενδιαφερομένων.

Το Εγχειρίδιο ακολουθεί τον κύκλο RAST, παρουσιάζοντας συγκεκριμένες συμμετοχικές δραστηριότητες και συναφή εργαλεία, καλές πρακτικές και εμπειρίες σχετικά με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων και των πολιτών σε κάθε βήμα του κύκλου σχεδιασμού της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Η επιλογή των συμμετοχικών δραστηριοτήτων και των σχετικών εργαλείων για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων και των πολιτών στο σχεδιασμό και τη δράση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή εξαρτάται από τους στόχους κάθε βήματος και τους γενικούς σας στόχους. Αυτοί μπορεί να περιλαμβάνουν την ανταλλαγή πληροφοριών, την ανάληψη κοινών αναλύσεων, την προώθηση της αμοιβαίας μάθησης, τη δυνατότητα συλλογικής λήψης αποφάσεων και τη συμμετοχή συγκεκριμένων ενδιαφερομένων φορέων. Ανάλογα με τις εσωτερικές σας γνώσεις και ικανότητες, μπορεί να αξίζει να αναθέσετε σε σύμβουλο να σας υποστηρίξει στην αποτελεσματική εμπλοκή ενδιαφερομένων μερών από τον δημόσιο, τον ιδιωτικό και τρίτο τομέα, καθώς και πολιτών, και στην ανάπτυξη συμμετοχικών δραστηριοτήτων και συναφών εργαλείων.

Σημειώστε ότι ανεξάρτητα από το πόσο έχετε προχωρήσει στον κύκλο προσαρμογής σας, είναι σημαντικό να διαβάσετε το Βήμα 1, το οποίο αφορά την ανάπτυξη μιας στρατηγικής δέσμευσης και επικοινωνίας. Μπορείτε να βελτιώσετε και να προσαρμόσετε τη στρατηγική δέσμευσης και επικοινωνίας καθώς προχωράτε στα βήματα του κύκλου σχεδιασμού προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

ΒΗΜΑ 1: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Πώς να διαβάσετε αυτή την ενότητα:

Ξεκινήστε επανεξετάζοντας τους στόχους σας για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στο Βήμα 1 του RAST για να κατανοήσετε τους λόγους που σας ωθούν σε αυτό. Η παρούσα ενότητα εξηγεί τη σημασία της έγκαιρης εμπλοκής των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών. Εξερευνήστε τα πρακτικά παραδείγματα που παρέχονται για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής δέσμευσης και επικοινωνίας. Αυτό θα θέσει τα θεμέλια για πιο αποτελεσματικές εκτιμήσεις κινδύνου και ανάπτυξη πολιτικής σε μεταγενέστερα βήματα.

Στόχοι της παρούσας ενότητας:

- Επισκόπηση του πρώτου βήματος του RAST: προετοιμασία των θεμελίων για τον κύκλο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.
- Επικεντρώνεται στην έγκαιρη εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών του δημόσιου, ιδιωτικού και τρίτου τομέα και των πολιτών στη διαδικασία.
- Επισημαίνει τη σημασία των συμμετοχικών δραστηριοτήτων για την προώθηση της συνεργασίας.
- Παρέχει πρακτικά παραδείγματα για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής δέσμευσης που διασφαλίζει τον χωρίς αποκλεισμούς και αποτελεσματικό σχεδιασμό προσαρμογής.

Βήμα 1 Προετοιμασία του εδάφους για την προσαρμογή

Βήμα 2 Εκτίμηση των κλιματικών κινδύνων και των τρωτών σημείων

Βήμα 3 Προσδιορισμός επιλογών προσαρμογής

Βήμα 4 Αξιολόγηση και επιλογή επιλογών προσαρμογής

Βήμα 5 Εφαρμογή πολιτικών και δράσεων προσαρμογής

Βήμα 6 Παρακολούθηση, αξιολόγηση και μάθηση

Στο Βήμα 1, προετοιμασία του εδάφους για την προσαρμογή, πρέπει να συγκεντρώσετε και να οργανώσετε τα θεμελιώδη στοιχεία για να ξεκινήσετε τη διαδικασία σχεδιασμού της προσαρμογής. Αυτό περιλαμβάνει τον εντοπισμό των βασικών ενδιαφερομένων μερών από τον δημόσιο, τον ιδιωτικό και τρίτο τομέα και των πολιτών που πρέπει να συμμετέχουν. Η έγκαιρη εμπλοκή τους διασφαλίζει ότι οι προοπτικές και οι γνώσεις τους μπορούν να ενσωματωθούν από την αρχή, θέτοντας τις βάσεις για αποτελεσματικότερες και χωρίς αποκλεισμούς εκτιμήσεις κινδύνου (βήμα 2), τον προσδιορισμό, την επιλογή και την υλοποίηση δράσεων προσαρμογής (βήματα 3, 4 και 5), καθώς και την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη μάθηση (βήμα 6). Με την καθιέρωση μιας δομημένης προσέγγισης για τη συμμετοχή στο Βήμα 1, μπορείτε να δημιουργήσετε μια ισχυρή και συνεκτική βάση για ουσιαστική συμμετοχή, ανταλλαγή και συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου σχεδιασμού προσαρμογής.

Σε αυτό το βήμα, μπορείτε να αναπτύξετε μια στρατηγική δέσμευσης και επικοινωνίας (βλ. Σχήμα 1) προσαρμοσμένη στο τοπικό σας πλαίσιο, εξετάζοντας τα ακόλουθα βασικά ερωτήματα:

- Γιατί είναι σημαντικό για εσάς να συνεργαστείτε με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες γενικά, ειδικά όσον αφορά κάθε βήμα της διαδικασίας σχεδιασμού προσαρμογής;
- Ποιοι είναι οι επιχειρησιακοί υπεύθυνοι των τομέων ή υπηρεσιών του δημόσιου, ιδιωτικού και τρίτου τομέα που πρέπει να συμμετέχουν στον κύκλο σχεδιασμού προσαρμογής;
- Πώς θα εξασφαλίσετε μακροπρόθεσμη πολιτική δέσμευση;
- Πώς θα εξασφαλίσετε μια επιτυχημένη συμμετοχική διαδικασία που θα σας βοηθήσει να αποκτήσετε τη δημόσια αποδοχή για το σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και να εμπνεύσετε δράση;
- Ποιες δραστηριότητες θα συμπεριλάβετε στη στρατηγική δέσμευσης και επικοινωνίας σας και γιατί.

Αρχικά, μπορείτε να προβείτε σε χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μερών και την ανάλυση δικτύου. Για παράδειγμα, ο οδηγός **RESIN** προτείνει:

- Εντοπισμός των ενδιαφερομένων μερών από τον δημόσιο, τον ιδιωτικό και τρίτους τομείς μέσω μιας άσκησης χαρτογράφησης των ενδιαφερομένων μερών
- Κατηγοριοποίηση των ενδιαφερόμενων μερών με τη χρήση ενός **πίνακα επιρροής-συμφερόντων** για να εκτιμηθεί το επίπεδο ισχύος και δέσμευσής τους στις προσπάθειες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και να γίνει διάκριση μεταξύ:
 - Παίκτες-κλειδιά (υψηλή επιρροή, υψηλό ενδιαφέρον): Κρίσιμα ενδιαφερόμενα μέρη που πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη λήψη αποφάσεων
 - Βασικοί υπερασπιστές (υψηλή επιρροή, χαμηλό ενδιαφέρον): Ισχυροί αλλά λιγότερο δεσμευμένοι φορείς που πρέπει να παραμείνουν ικανοποιημένοι για να αποτραπεί η αντίσταση
 - Ισχυροί υποστηρικτές (χαμηλή επιρροή, υψηλό ενδιαφέρον): Ενεργά ενδιαφερόμενα μέρη που, παρά την έλλειψη δύναμης λήψης αποφάσεων, μπορούν να φέρουν υποστήριξη
 - Άλλοι φορείς (χαμηλή επιρροή, χαμηλό ενδιαφέρον): Λιγότερο σημαντικός αρχικά, αλλά θα πρέπει να παρακολουθείται για πιθανές αλλαγές στην επιρροή ή το ενδιαφέρον.
- Αναλύστε τις σχέσεις των ενδιαφερομένων μερών (βλ. **εισαγωγικές οδηγίες για την ανάλυση κοινωνικών δικτύων**).

Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε έναν πίνακα RACI για να αποσαφηνίσετε αυτούς που πρέπει να είναι:

- **Υπεύθυνοι, δηλαδή όσοι διαχειρίζονται τομείς**, συστήματα ή περιουσιακά στοιχεία στη διαδικασία σχεδιασμού προσαρμογής
- **Υπόλογοι**, δηλαδή αυτοί που λαμβάνουν τις βασικές αποφάσεις και επιβλέπουν τη διαδικασία
- **Με διαβούλευση**, δηλαδή συμπεριλαμβανομένων εμπειρογνομόνων και συμβούλων που μπορούν να παράσχουν κρίσιμη συμβολή
- **Ενημερωμένοι**, δηλαδή συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή και εκείνων που μπορεί να επωφεληθούν από τις δράσεις προσαρμογής.

Μαζί, ο πίνακας επιρροής-συμφερόντων και ο πίνακας RACI μπορούν να σας βοηθήσουν να αναπτύξετε μια περιεκτική, καλά συντονισμένη στρατηγική δέσμευσης και επικοινωνίας, η οποία θα προσδιορίζει ποιον πρέπει να δεσμεύσετε και πώς σε κάθε βήμα της διαδικασίας προσαρμογής.

Η αποτελεσματική **επικοινωνία** και δέσμευση πρέπει να διασφαλίζει ότι τα βασικά μηνύματα μεταφέρονται με σαφήνεια στο κοινό-στόχους μέσω των πλέον κατάλληλων μέσων, συμπεριλαμβανομένων των συμμετοχικών δραστηριοτήτων. Τα μηνύματα πρέπει να προσαρμόζονται ώστε να ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά, τις προτεραιότητες και τις ανησυχίες του κοινού, είτε πρόκειται για φορείς λήψης αποφάσεων, είτε για επαγγελματίες, είτε για εμπειρογνώμονες, είτε για το ευρύ κοινό. Η χρήση σαφούς, σχετικού και ελκυστικού περιεχομένου, συναρπαστικών ιστοριών, προσιτής γλώσσας και οπτικών στοιχείων, συμβάλλει στην προώθηση της κατανόησης, της συνεργασίας, της συμμετοχής και της υποστήριξης των δράσεων προσαρμογής.

Εάν είστε μια μεγάλη περιφερειακή ή τοπική αρχή με την απαραίτητη ικανότητα και τους απαραίτητους πόρους, ίσως θελήσετε να εξετάσετε το ενδεχόμενο να αναπτύξετε μια **κοινότητα πρακτικής** (βλ. **εγχειρίδιο για την κοινότητα πρακτικής**) με τη συμμετοχή σχετικών ενδιαφερομένων από το δημόσιο, τον ιδιωτικό και τρίτους τομείς ή/και μια συνέλευση πολιτών που θα συμμετέχει σε όλα τα επόμενα βήματα (βλ. Πίνακα 1). Ωστόσο, αξίζει να βεβαιωθείτε ότι μπορείτε να διατηρήσετε μια κοινότητα πρακτικής ή μια συνέλευση πολιτών μακροπρόθεσμα προτού δεσμευτείτε για τη δημιουργία τους.

Ο Πίνακας 1 παρέχει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με ένα ευρύ φάσμα συμμετοχικών δραστηριοτήτων, σχετικών εργαλείων και καλών πρακτικών, τις οποίες μπορεί να βρείτε χρήσιμες.

Για να συνεχίσουμε να οικοδομούμε την αμοιβαία κατανόηση των περιφερειακών και τοπικών αρχών σχετικά με τον καλύτερο τρόπο εμπλοκής των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, παρακαλούμε να αξιοποιήσετε την ευκαιρία να παρουσιάσετε τις προσπάθειές σας μέσω της παροχής **ιστοριών προσαρμογής** για την **πύλη της αποστολής** και με τη συμβολή σας **στην κοινότητα πρακτικής της αποστολής της ΕΕ για την προσαρμογή**. Η Κοινότητα διοργανώνει σεμινάρια και επιτρέπει τη συνεργασία μεταξύ όλων όσοι συμβάλλουν στην υλοποίηση της Αποστολής σε ολόκληρη την Ευρώπη. Επιπλέον, μπορεί επίσης να είναι χρήσιμο να συμμετάσχετε στην **Κοινότητα Πρακτικής του Κέντρου Αρμοδιότητας για τη Συμμετοχική και Διαβουλευτική Δημοκρατία (CC-DEMOS)**, η οποία παρέχει ευκαιρίες για την ανταλλαγή εμπειριών, την ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών και την ενίσχυση της δέσμευσης των ενδιαφερομένων μερών στις πολιτικές προσαρμογής. Με επικεφαλής το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (JRC), η πρωτοβουλία αυτή προσφέρει κατάρτιση, ερευνητική συνεργασία και μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τη συμμετοχική και διαβουλευτική δημοκρατία.

Πίνακας1. Συνιστώμενες συμμετοχικές δραστηριότητες για την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στο Βήμα 1: Προετοιμασία του εδάφους για την προσαρμογή.

Συμμετοχική δραστηριότητα	Ομάδα-στόχος	Γιατί να χρησιμοποιήσετε αυτή τη δραστηριότητα στο Βήμα 1	Εκτιμήσεις	Παραδείγματα χρήσιμων εργαλείων, καλών πρακτικών και εμπειριών
Χαρτογράφηση και ανάλυση των ενδιαφερομένων μερών	Ενδιαφερόμενα μέρη	Κοινή ανάλυση για τον εντοπισμό και την κατηγοριοποίηση των ενδιαφερομένων μερών. Απαραίτητη για την οικοδόμηση της τεκμηριωμένης βάσης, την πολιτική υποστήριξη, τη δημιουργία δομών διακυβέρνησης και τον εντοπισμό και την ανάλυση των ενδιαφερομένων μερών και των ρόλων.	Ακριβής προσδιορισμός και δέσμευση Πιθανή μεροληψία στην κατηγοριοποίηση	Χρήσιμα εργαλεία Μεθοδολογία RESIN και καθοδήγηση για τη χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μερών-κατηγοριοποίηση και ιεράρχηση των ενδιαφερομένων μερών με τη χρήση ανάλυσης κοινωνικών δικτύων - ανάθεση ρόλων και αρμοδιοτήτων με τη χρήση του πίνακα RACI . Καλές πρακτικές και εμπειρίες Δίκτυο ενδιαφερομένων μερών στο κομητειακό συμβούλιο του Rogaland - πώς να εμπλέξει κανείς το οικοσύστημα των καινοτόμων με μια καινοτόμο προσέγγιση στην περιφέρεια Blekinge - ένας χάρτης πορείας των βασικών ενδιαφερομένων μερών στην περιοχή της Ανδαλουσίας .
Κοινότητες πρακτικής	Ενδιαφερόμενα μέρη- πολίτες	Συμμετοχή και διαβούλευση σχετικά με τις αποφάσεις του κύκλου σχεδιασμού προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Βοηθά στην αμοιβαία κατανόηση, στη δημιουργία της βάσης τεκμηρίωσης και στη δημιουργία δομών διακυβέρνησης μέσω της αμοιβαίας μάθησης και συνεργασίας.	Απαιτείται στρατηγική βιώσιμης δέσμευσης	Χρήσιμα εργαλεία EU-JRC's Community of Practice Playbook - Ειδικό άρθρο για τις κοινότητες πρακτικής και την κλιματική αλλαγή . Καλές πρακτικές και εμπειρίες Περιφερειακή COP στο Centre-Val de Loire για τη μετατροπή των περιβαλλοντικών φιλοδοξιών σε συγκεκριμένες δράσεις- έργο της EE Digital Water City με μια κοινότητα πρακτικής που επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής για τον τομέα των υδάτων και των νέων τεχνολογιών.
Συνέλευση για το κλίμα	Πολίτες	Εξασφάλιση επιτυχούς συμμετοχής. Κρίσιμη για τη δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου για συζήτηση και διαβούλευση, πολιτική υποστήριξη, ιδιοκτησία των θεμάτων και ευαισθητοποίηση σχετικά με τα σχέδια προσαρμογής.	Υψηλές οργανωτικές και υλικοτεχνικές απαιτήσεις	Χρήσιμα εργαλεία Εργαλειοθήκη για τη Συνέλευση του Κλίματος και το Ζωντανό Εργαστήριο από το πρόγραμμα CLIMAS της ΕΕ - πόροι για τη Συνέλευση του Κλίματος στο KNOCA (Knowledge Network on Climate Assemblies). Καλές πρακτικές και εμπειρίες Εμπνευσμένες εμπειρίες στο Ουέστμινστερ , τη Σκωτία , την Κρακοβία , την Καταλονία , το Μιλάνο , το Κέμπριτζ και το Ζάγκρεμπ .
Αφήγηση ιστοριών	Πολίτες	Επικοινωνία των κλιματικών επιπτώσεων μέσω αφηγήσεων. Αποτελεσματική για την επικοινωνία της προσαρμογής, την ευαισθητοποίηση και την αμοιβαία μάθηση.	Η αποτελεσματικότητα εξαρτάται από την ποιότητα της αφήγησης	Χρήσιμα εργαλεία ParCos project; Climate story map of Ambrogio and Gaia . Καλές πρακτικές και εμπειρίες Εμπειρία αφήγησης ιστοριών στη Μοντεπάλν ; Εργαλείο Climate Story από την περιοχή Auvergne-Rhône-Alpes Énergie Environnement (AURA-EE).
Κλιματικός Περίπατος	Πολίτες	Εμπλοκή των πολιτών μέσω διαδραστικών εμπειριών. Διευκολύνει την ευαισθητοποίηση και την αμοιβαία μάθηση στην προσαρμογή με ελκυστικό τρόπο.	Εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες, μπορεί να μην προσελκύει όλα τα ακροατήρια	Χρήσιμα εργαλεία Climate City Walk του Climate Pact, Climate Walk και Wanderers of Changing Worlds project . Καλές πρακτικές και εμπειρίες Ο περίπατος για το κλίμα στην πόλη του Γκρατς
Φεστιβάλ κλίματος	Πολίτες	Ανταλλαγή πληροφοριών και αμοιβαία μάθηση με τη συμμετοχή των πολιτών μέσω καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, παραστάσεων και διαδραστικών εκθεμάτων. Χρήσιμο για την ευαισθητοποίηση, την πολιτική υποστήριξη και την προσέλκυση ενός ευρέος και μεγάλου κοινού.	Υψηλή οργανωτική προσπάθεια	Καλές πρακτικές και εμπειρίες Φεστιβάλ για το κλίμα στο Galway και στο Εδιμβούργο - φεστιβάλ υπηρεσιών για το κλίμα και καινοτομίας Climateeurope2 στη Βενετία - φεστιβάλ Climax στο Μπορντό .
Εκπαίδευση επιχειρηματικής ανθεκτικότητας	Ενδιαφερόμενα μέρη	Προγράμματα ή δραστηριότητες που ενισχύουν τις ικανότητες των επιχειρήσεων να αξιολογούν τις ευπάθειες και να αναπτύσσουν στρατηγικές προσαρμογής.	Ενδυναμώνει με γνώσεις και εργαλεία. Απαιτεί διαρκή δέσμευση και πόρους.	Καλές πρακτικές και εμπειρίες: Σκωτία με εργαστήρια για μικρές επιχειρήσεις που πλήττονται από την παράκτια διάβρωση .

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΥΠΟΨΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΑΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΤΕ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΣΑΣ

- Προσδιορίστε τους συγκεκριμένους σκοπούς σας για τη συμμετοχή και την επικοινωνία με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους πολίτες, ανάλογα με το κάθε βήμα του RAST.
- Προσδιορίστε πώς θα μετρήσετε την επιτυχία των δραστηριοτήτων δέσμευσης και επικοινωνίας.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ ΠΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΠΛΑΚΕΙ ΚΑΙ ΣΕ ΠΟΙΑ ΣΤΑΔΙΑ

- Χρησιμοποιήστε έναν πίνακα επιρροής-συμφερόντων και έναν πίνακα RACI για να εντοπίσετε τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς και πολίτες με τους οποίους πρέπει να συνεργαστείτε ή να επικοινωνήσετε. Αυτό θα σας βοηθήσει να εξασφαλίσετε μακροπρόθεσμη πολιτική δέσμευση και να καθιερώσετε αποτελεσματική διακυβέρνηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής της προσαρμογής σας. Εξασφαλίζει επίσης τη συνάφεια, την αξιοπιστία και τη νομιμότητα του σχεδίου σας. Επιπλέον, βοηθά στον εντοπισμό εκείνων των οποίων η κατανόηση και η υποστήριξη είναι απαραίτητες για την επιτυχή εφαρμογή.
- Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι φορείς και πολίτες θα είναι σχετικοί με όλα τα στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού προσαρμογής, ενώ κάποιοι άλλοι θα είναι σχετικοί μόνο με συγκεκριμένα στάδια. Κατά την έναρξη κάθε επόμενου βήματος, συνιστάται να επανεξετάζετε ποιους ενδιαφερόμενους φορείς θα εμπλέξετε. Στα βήματα 2, 3 και 4, θα συμπεριληφθούν εκείνοι που πρέπει να συνεισφέρουν λόγω των αρμοδιοτήτων, των ευθυνών ή της εμπειρογνωμοσύνης τους όσον αφορά τους τομείς που θα εξεταστούν από τις εκτιμήσεις σας για τις κλιματικές ευπάθειες, τους κινδύνους και τις επιλογές προσαρμογής. Στο Βήμα 5, κατά την ανάπτυξη σχεδίων υλοποίησης, σε αυτούς που πρέπει να συμμετέχουν θα περιλαμβάνονται οργανισμοί και άτομα που πρέπει να συνεισφέρουν ως πιθανοί εταίροι υλοποίησης ή χρηματοδότες.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ

- Προσδιορισμός των κατάλληλων συμμετοχικών δραστηριοτήτων και των σχετικών εργαλείων για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και των πολιτών με την ανάπτυξη ενός χάρτη πορείας με τις συμμετοχικές δραστηριότητες για κάθε βήμα του RAST (βλ. Σχήμα 2).
- Αποσαφηνίστε τα οφέλη της δέσμευσης για την περιφερειακή ή τοπική σας αρχή, τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των προσδοκιών και της οικοδόμησης μιας αίσθησης κοινότητας.
- Περιγράψτε τους αναγκαίους πόρους και την αναμενόμενη διάρκεια κάθε συμμετοχικής δραστηριότητας. Λάβετε υπόψη ότι η διάρκεια της διαδικασίας συμμετοχής μπορεί να χρειαστεί να αλλάξει με την πάροδο του χρόνου.

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

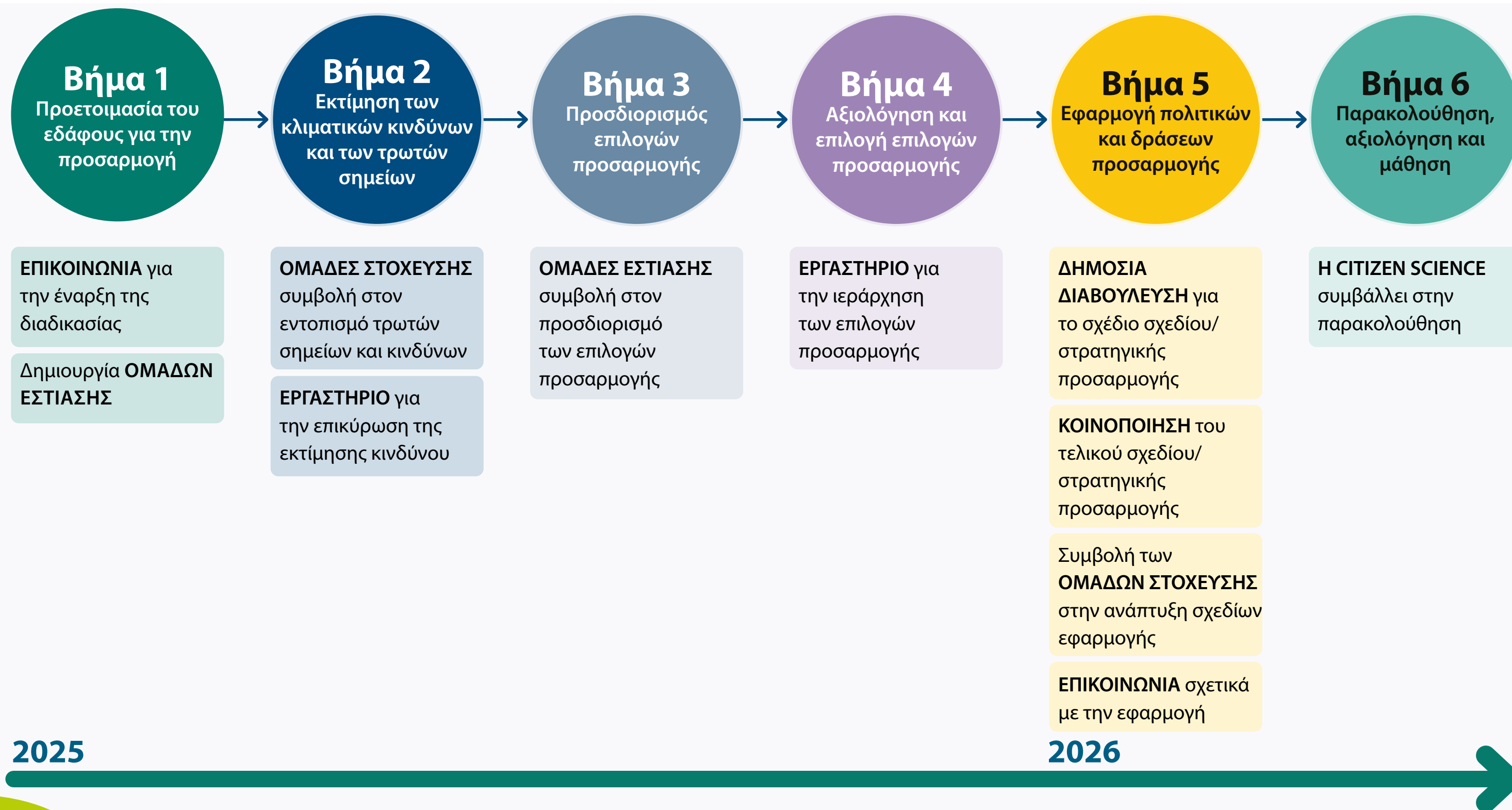
- Προσδιορισμός των βασικών μηνυμάτων, του κοινού-στόχου και των κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας σε κάθε στάδιο του RAST.
- Προσαρμόστε τις επικοινωνίες ώστε να ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες, τις ανησυχίες και τα κίνητρα των ενδιαφερομένων μερών.
- Χρησιμοποιήστε σαφείς, ελκυστικές και οπτικά συναρπαστικές μορφές για να ενισχύσετε την κατανόηση και τη συμμετοχή.

Συνάντηση ενδιαφερομένων του Δημοτικού Συμβουλίου για την Κλιματική Δράση (CMAC) Torres Vedras, Μάρτιος 2024

Σχήμα 2. Παράδειγμα στρατηγικής δέσμευσης και επικοινωνίας που περιγράφει λεπτομερώς τις συμμετοχικές δραστηριότητες στα διάφορα στάδια του RAST

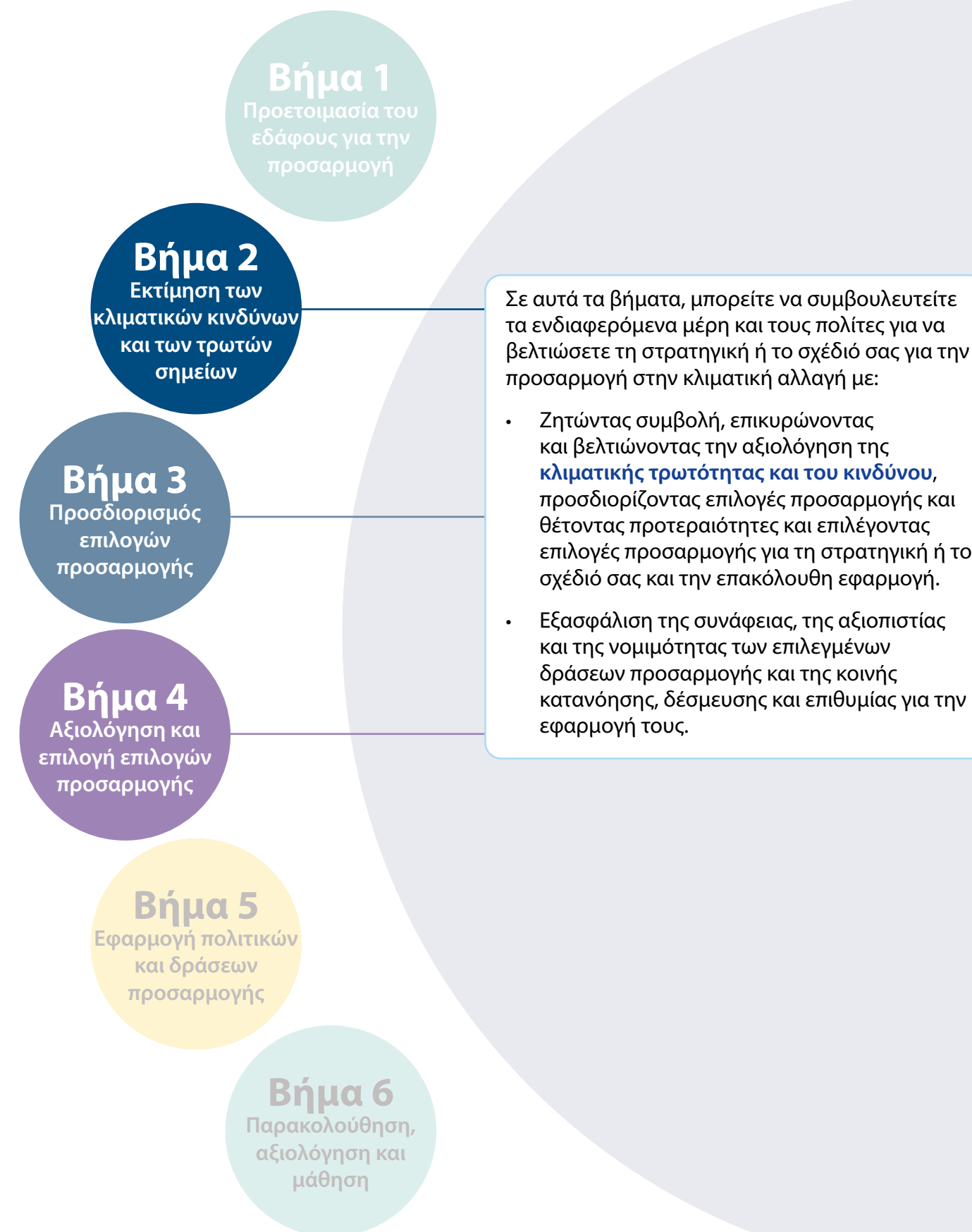
ΒΗΜΑΤΑ 2, 3 ΚΑΙ 4: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΩΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

Πώς να διαβάσετε αυτό το τμήμα:

Ξεκινήστε με την ανασκόπηση των στόχων για να κατανοήσετε το επίκεντρο αυτής της ενότητας, η οποία εξηγεί πώς οι ενδιαφερόμενοι φορείς και οι πολίτες μπορούν να συμμετάσχουν κατά τη διάρκεια των βημάτων 2, 3 και 4 του RAST. Τα βήματα αυτά παρέχουν ευκαιρίες για να εξασφαλίσετε συμβολή και επικύρωση των αξιολογήσεων σας για τους κλιματικούς κινδύνους και τις επιλογές προσαρμογής. Στην ενότητα παρουσιάζονται συγκεκριμένες συμμετοχικές δραστηριότητες και σχετικά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προσέγγιση, τη σύνδεση και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και των πολιτών.

Στόχοι της παρούσας ενότητας:

- Εξηγεί πώς μπορούν να ζητηθούν οι απόψεις των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών κατά τα στάδια 2, 3 και 4 του RAST.
- Επισημαίνει τις συμμετοχικές δραστηριότητες και τα σχετικά εργαλεία για τη συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων παραδειγμάτων βέλτιστων πρακτικών
- Υπογραμμίζει την ανάγκη διαχείρισης των προσδοκιών για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων και την επίτευξη συναίνεσης καθ' όλη τη διάρκεια αυτών των βημάτων προς τις ευάλωτες ομάδες.

ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Οι ομάδες εστίασης παρέχουν την ευκαιρία να εξασφαλιστούν πληροφορίες και επικύρωση όσον αφορά μεμονωμένους τομείς ή θέματα, ιδίως από εκείνους που είναι υπεύθυνοι, υπόλογοι ή έχουν ειδική τεχνογνωσία από τον δημόσιο, τον ιδιωτικό και τρίτο τομέα. Στη συνέχεια, η συγκέντρωση όλων αυτών των επιμέρους ομάδων εστίασης σε εργαστήρια μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες για τον εντοπισμό και την επίλυση συνεργειών και αντισταθμίσεων μεταξύ τομέων και θεμάτων. Αυτό περιλαμβάνει την αντιμετώπιση των έμμεσων επιπτώσεων, των δευτερογενών επιδράσεων και της πιθανής κακής προσαρμογής.

Για την ανταλλαγή γνώσεων, την κοινωνική μάθηση και τη συνδημιουργία νέων ιδεών, συνιστώνται μορφές εργαστηρίων όπως το **World Café**, το **Fish Bowl**, οι ασκήσεις ρόλων και το **Pro Action Café**. Αυτές οι μέθοδοι δημιουργούν ανοιχτούς και διαδραστικούς χώρους διαλόγου, συμβάλλοντας στη δημιουργία διαφορετικών προοπτικών και κοινής κατανόησης.

ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Μπορείτε να αναπτύξετε έρευνες για να συμβουλευτείτε τους πολίτες σχετικά με τις αντιλήψεις, τις ανησυχίες και τα κίνητρά τους όσον αφορά τις κλιματικές ευπάθειες, τους κινδύνους και τις επιλογές προσαρμογής. Παραδείγματα περιλαμβάνουν τα **έρευνα για την κλιματική αλλαγή στο Valladolid - ES**, την **έρευνα έργου KNOWING EU για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής** του και την **έρευνα πολιτών στο πλαίσιο του έργου IMPETUS σε επτά βιοκλιματικές περιοχές σε όλη την Ευρώπη**. Η κατανόηση των συλλογικών αντιλήψεων, ανησυχιών και κινήτρων είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή ανάπτυξη και εφαρμογή της στρατηγικής ή του σχεδίου σας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Μπορεί να σας παράσχει πολύτιμες γνώσεις σχετικά με τα πιθανά εμπόδια στις δράσεις προσαρμογής και να σας βοηθήσει να αναπτύξετε τη στρατηγική ή το σχέδιό σας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των πολιτών, αυξάνοντας έτσι τη σημασία της και την εκτίμησή τους.

Ένα ζωντανό εργαστήριο είναι ένα περιβάλλον δοκιμών στην πραγματική ζωή όπου οι λύσεις συν-δημιουργούνται, δοκιμάζονται και βελτιώνονται. Μπορεί να επιτρέψει την από κοινού αξιολόγηση των κλιματικών κινδύνων και των επιλογών προσαρμογής με εκείνους που κινδυνεύουν και/ή που μπορεί να επωφεληθούν από τις προτεινόμενες λύσεις.

Ένα καλό παράδειγμα είναι το πρόγραμμα **FEAST** της ΕΕ, το οποίο χρησιμοποιεί πειραματικά περιβάλλοντα με επίκεντρο τον χρήστη για να εμπλέξει ευάλωτες ομάδες, αποκτώντας τις γνώσεις τους για την αντιμετώπιση των οικονομικών και γεωγραφικών εμποδίων στην υιοθέτηση βιώσιμων διατροφών. Υπάρχουν και άλλοι που εργάζονται για τη μετατροπή **του κλιματικού άγχους** σε ενδυνάμωση, όπως τα έργα **CALM-EY** και **EMBRACE** στη Λιθουανία, την Ιταλία και την Ελλάδα, τα οποία ασχολούνται με τις συναισθηματικές αντιδράσεις στην κλιματική αλλαγή και επιδιώκουν να προωθήσουν την αμοιβαία μάθηση και την ανθεκτικότητα. Αυτά τα ζωντανά εργαστήρια μετατρέπουν το άγχος σε προληπτική δέσμευση, διασφαλίζοντας ότι λαμβάνεται υπόψη η συναισθηματική ευεξία κατά την αξιολόγηση βασικών κινδύνων και τρωτών σημείων, τον καθορισμό προτεραιοτήτων και στόχων προσαρμογής και την επιλογή κατάλληλων επιλογών προσαρμογής μέσω εξειδικευμένης διευκόλυνσης και ενδυνάμωσης της κοινότητας.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Υπάρχει πληθώρα καλά δοκιμασμένων συμμετοχικών εργαλείων (όπως ο **οδηγός ΣΔΠ**) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από ομάδες εστίασης ή εργαστήρια ενδιαφερόμενων μερών για τη διευκόλυνση των εισροών και την πρόοδο των βημάτων 2, 3 και 4. Εργαλεία όπως ο οραματισμός, το **πενταγωνικό πρόβλημα**, η **συμμετοχική χαρτογράφηση**, οι **κύκλοι μελέτης** και η γνωστική χαρτογράφηση μπορούν να είναι χρήσιμα όταν επιδιώκεται η δημιουργία κοινού εδάφους. Εκτός από αυτά τα συμμετοχικά εργαλεία, άλλες δομημένες μορφές, όπως τα συνεργατικά εργαστήρια καινοτομίας, παρέχουν ειδικά περιβάλλοντα για τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς (συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, των ερευνητών, των φορέων χάραξης πολιτικής και των επιχειρήσεων) για την από κοινού ανάπτυξη και δημιουργία πρωτότυπων λύσεων. Αυτά τα εργαστήρια διευκολύνουν τη δημιουργική επίλυση προβλημάτων προωθώντας τη διεπιστημονική συνεργασία και τον επαναληπτικό πειραματισμό. Άλλες επιλογές είναι τα hackathons, τα οποία είναι εντατικές, χρονικά περιορισμένες εκδηλώσεις όπου διαφορετικές ομάδες σχεδιάζουν και δοκιμάζουν γρήγορα καινοτόμες λύσεις σε συγκεκριμένες προκλήσεις. Συγκεντρώνουν τεχνικούς εμπειρογνώμονες, επαγγελματίες, υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και μπορούν να δημιουργήσουν ιδέες και να επιταχύνουν την ανάπτυξη πρακτικών στρατηγικών προσαρμογής.

Υπάρχουν επίσης εργαλεία που θα σας βοηθήσουν να διαχειριστείτε τις προσδοκίες σχετικά με τους ρόλους και τις φιλοδοξίες, να ενσωματώσετε διαφορετικές προοπτικές στη λήψη αποφάσεων και να οικοδομήσετε συναίνεση για την ανάληψη δράσης κατά την ιεράρχηση και την επιλογή επιλογών προσαρμογής, όπως **συμμετοχική πολυκριτηριακή ανάλυση**, **ανοικτά φόρουμ** και **στρογγυλό τραπέζι**. Η συμμετοχική πολύ-κριτηριακή ανάλυση επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους φορείς να συμμετέχουν ενεργά στον καθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης, να αποδίδουν σχετική σημασία στα κριτήρια αυτά και να βαθμολογούν τις διάφορες επιλογές προσαρμογής. Μέσω εργαστηρίων, διαβουλευτικών συζητήσεων και διαδραστικών ασκήσεων, τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των φορέων χάραξης πολιτικής, των τοπικών κοινοτήτων, των επιχειρήσεων, των ερευνητών, μπορούν να εκφράσουν τις προτεραιότητές τους και να καταλήξουν σε μια κοινή αντίληψη για τις πιο αποτελεσματικές και εφικτές στρατηγικές προσαρμογής. Αυτό το συμμετοχικό εργαλείο είναι βασικό για το βήμα 4 και διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις αντανακλούν πολλαπλές προοπτικές, ενισχύουν τη νομιμότητα και αυξάνουν την τοπική ιδιοκτησία των επιλεγμένων δράσεων.

Ο πίνακας 2 παρουσιάζει άλλες συμμετοχικές δραστηριότητες. Οι σκοποί σας για την εμπλοκή και την επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες στα βήματα 2, 3 και 4 θα πρέπει να καθοδηγήσουν την επιλογή των συμμετοχικών δραστηριοτήτων.

Εναρκτήρια συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Setúbal για το Περιβάλλον (CME), Σεπτέμβριος 2024

ΒΗΜΑΤΑ 2, 3 ΚΑΙ 4:

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΩΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

23

Πίνακας 2. Συνιστώμενες συμμετοχικές δραστηριότητες για την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στα βήματα 2, 3 και 4: Εκτίμηση των κλιματικών κινδύνων και των τρωτών σημείων και εντοπισμός, αξιολόγηση και επιλογή επιλογών προσαρμογής

Συμμετοχική δραστηριότητα	Ομάδα-στόχος	Γιατί να χρησιμοποιήσετε αυτή τη δραστηριότητα στα βήματα 2, 3 και 4;	Εκτιμήσεις	Παραδείγματα χρήσιμων εργαλείων, καλών πρακτικών και εμπειριών
Συμμετοχικό εργαστήριο	Ενδιαφερόμενα μέρη- πολίτες	Προσδιορισμός των κλιματικών κινδύνων και των τρωτών σημείων (βήμα 2), διερεύνηση των επιλογών προσαρμογής (βήμα 3) και αξιολόγηση/επιλογή μέτρων (βήμα 4) με την προώθηση της αμοιβαίας μάθησης, της ενεργούς ακρόασης και των ειδικών εργαλείων και τεχνικών διευκόλυνσης.	Προκλήσεις συντονισμού και διευκόλυνσης	Χρήσιμα εργαλεία Δημιουργήστε το μέλλον σας - Συμμετοχικό εργαστήριο για τη δημιουργία στόχων για τις προσπάθειες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή- προσομοιώσεις ρόλων για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κλιματική αλλαγή- υποστήριξη αποφάσεων προσαρμογής μέσω σχεδιασμού σεναρίων- The Playbook Version 5 του TransformAr για τον τρόπο οργάνωσης ενός συμμετοχικού εργαστηρίου που χρησιμοποιείται σε διάφορες περιοχές και πόλεις στην Ευρώπη. Καλές πρακτικές και εμπειρίες Έργο “Σενάρια για μια βιώσιμη Ευρώπη το 2050” - συμμετοχικά εργαστήρια του έργου REXUS της ΕΕ- εργαστήριο για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στο Copernicus, την παρατήρηση της Γης και το τοπίο πολιτικής- το έργο ISWEL, στο σχεδιασμό σεναρίων προσαρμογής.
Ομάδες εστίασης	Πολίτες	Αποτελεσματική για συζήτηση σε βάθος για λεπτομερή διερεύνηση των κλιματικών κινδύνων (Βήμα 2), συλλογή στοιχείων σχετικά με τις πιθανές επιλογές προσαρμογής (Βήμα 3) και βελτίωση των κριτηρίων επιλογής (Βήμα 4).	Μπορεί να μην αντιπροσωπεύει τις απόψεις της ευρύτερης κοινότητας	Χρήσιμα εργαλεία EIP-AGRI 46 Ομάδες εστίασης- Ομάδα εστίασης για τα “Σχέδια μετάβασης για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής” . Καλές πρακτικές και εμπειρίες Ομάδα εστίασης CREST για την ανθεκτικότητα των αστικών υποδομών στην κλιματική αλλαγή στο Μπορντό.
Εκστρατεία ευαισθητοποίησης	Ενδιαφερόμενα μέρη- πολίτες	Σημαντική για τη δημιουργία της βάσης τεκμηρίωσης, την ευαισθητοποίηση του κοινού και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους κλιματικούς κινδύνους (βήμα 2). Προώθηση πιθανών επιλογών προσαρμογής (Βήμα 3) και εξασφάλιση της αποδοχής των ενδιαφερόμενων φορέων για τα επιλεγμένα μέτρα (Βήμα 4).	Απαιτεί συνεχή προσπάθεια για τη διατήρηση της δέσμευσης	Καλές πρακτικές και εμπειρίες “Εσύ ελέγχεις το κλίμα” , μια εκστρατεία που ξεκίνησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή- εκστρατεία ευαισθητοποίησης του κοινού “Οι Κάτω Χώρες ζουν με το νερό” (βίντεο)- πρόγραμμα της Σαραγόσα για την εξοικονόμηση νερού στην πόλη .
Έρευνα για τους πολίτες	Πολίτες	Συλλογή ενός ευρέος φάσματος αντιλήψεων για τους κλιματικούς κινδύνους και τις ευπάθειες (βήμα 2), μέτρηση της υποστήριξης των επιλογών προσαρμογής (βήμα 3) και ενημέρωση για την επιλογή των μέτρων (βήμα 4).	Περιορισμένο βάθος γνώσεων, πιθανή προκατάληψη, συγκεκριμένες κοινότητες που πρέπει να προσεγγιστούν	Καλές πρακτικές και εμπειρίες Έρευνες σχετικά με τις αντιλήψεις για το κλίμα που διεξάγονται από τις τοπικές κυβερνήσεις, όπως η έρευνα που ξεκίνησε από το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ έργο IMPETUS- η ανοικτή διαβούλευση σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλαγή- έρευνες πολιτών στη Δρέσδη και το Βαγιαδολίδ - έρευνα του έργου KNOWING EU .
Ζωντανά εργαστήρια	Ενδιαφερόμενα μέρη- πολίτες	Κοινή αξιολόγηση σε πραγματικό περιβάλλον των κλιματικών κινδύνων και των επιλογών προσαρμογής (Βήμα 2 και Βήμα 3) και επαναληπτική βελτίωση των επιλεγμένων μέτρων (Βήμα 4).	Πολύπλοκη εγκατάσταση, απαιτεί συνεχή διαχείριση	Καλές πρακτικές και εμπειρίες Ένωση EuCliPa για το κλίμα και τα εργαστήριά της- ζωντανά εργαστήρια για την προσαρμογή στο κλίμα του έργου score - ζωντανά εργαστήρια ECO-READY - ζωντανά εργαστήρια I-CISK που αναπτύσσουν ανθρωποκεντρικές υπηρεσίες για το κλίμα μέσω έρευνας δράσης στις εστίες κλιματικής αλλαγής της Ευρώπης και της Αφρικής.
Hackathons	Ενδιαφερόμενα μέρη	Δημιουργία καινοτόμων επιλογών προσαρμογής (Βήμα 3) και συνεργατική αξιολόγηση των πιθανών μέτρων (Βήμα 4).	Έντονη δέσμευση χρόνου, απαιτεί διευκόλυνση	Καλές πρακτικές και εμπειρίες Hackathons για την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων για το κλίμα, όπως το windeurope hackathon , το climate hackathon και για πολίτες και ερευνητές - η πρωτοβουλία “EU Sparks for Climate” διοργανώνει σειρά διαδικτυακών hackathons σε διάφορες χώρες.
Συμμετοχική πολύ-κριτηριακή ανάλυση	Ενδιαφερόμενα μέρη	Καθοριστική για την τελειοποίηση, αξιολόγηση και επιλογή επιλογών προσαρμογής με βάση συμφωνημένα κριτήρια (βήμα 4) σε μια συλλογική διαδικασία λήψης αποφάσεων.	Απαιτεί εμπειρία στα κριτήρια και την ανάλυση	Χρήσιμα εργαλεία Το BCNUEJ, Συμμετοχική Πολυκριτηριακή Βοήθεια Αποφάσεων (MCDA) .

ΒΗΜΑ 5: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

Πώς να διαβάσετε αυτό το τμήμα:

Ξεκινήστε με την επανεξέταση των στόχων για να κατανοήσετε την ανάγκη εμπλοκής των ενδιαφερόμενων μερών και των πολιτών κατά τη διάρκεια του βήματος 5 του RAST, το οποίο επικεντρώνεται στην εφαρμογή. Προτείνονται συμμετοχικές δραστηριότητες και πρακτικά εργαλεία για τον τρόπο εμπλοκής και επικοινωνίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες στην ανάπτυξη στρατηγικών προσαρμογής, σχεδίων και κοστολογημένων σχεδίων εφαρμογής, στον εντοπισμό πηγών χρηματοδότησης και στην εφαρμογή δράσεων προσαρμογής.

Στόχοι της παρούσας ενότητας:

- Εξηγήστε πώς μπορούν να εμπλακούν οι ενδιαφερόμενοι φορείς του δημόσιου, ιδιωτικού και τρίτου τομέα και οι πολίτες κατά τη διάρκεια του βήματος 5 του RAST.
- Επισημάνετε τις συμμετοχικές δραστηριότητες για την ανάπτυξη της κοστολόγησης των σχεδίων εφαρμογής, τον εντοπισμό πηγών χρηματοδότησης και τη συμμετοχή βασικών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων στην εφαρμογή της πολιτικής.
- Παροχή εργαλείων, παραδειγμάτων πλαισίων και εμπειριών για τη συνεργασία και τη δημιουργία συναίνεσης, τη συμμετοχική κατάρτιση του προϋπολογισμού και άλλων παραδειγμάτων για την προώθηση του δομημένου διαλόγου και της συλλογικής εργασίας για την επιτυχή δράση και εφαρμογή της προσαρμογής

Βήμα 1

Προετοιμασία του εδάφους για την προσαρμογή

Βήμα 2

Εκτίμηση των κλιματικών κινδύνων και των τρωτών σημείων

Βήμα 3

Προσδιορισμός επιλογών προσαρμογής

Βήμα 4

Αξιολόγηση και επιλογή επιλογών προσαρμογής

Βήμα 5

Εφαρμογή πολιτικών και δράσεων προσαρμογής

Βήμα 6

Παρακολούθηση, αξιολόγηση και μάθηση

Η εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στην εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους. Σε αυτό το βήμα, μπορείτε να εμπλέξετε τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους πολίτες σε:

- Ανάπτυξη κοστολογημένων σχεδίων εφαρμογής για τις επιλεγμένες δράσεις προσαρμογής
- Προσδιορισμός των σχετικών πηγών χρηματοδότησης, και
- Ανάπτυξη σχεδίων εφαρμογής πολιτικής.

ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

Κατά την ανάπτυξη των σχεδίων εφαρμογής, θα είναι σημαντικό να εμπλέξετε:

- επιχειρησιακούς επικεφαλής από τον δημόσιο, ιδιωτικό ή τρίτο τομέα που θα είναι υπεύθυνοι ή υπόλογοι για την εφαρμογή τους
- Εμπειρογνώμονες με ειδικές σχετικές γνώσεις, π.χ. για πρότυπα, προδιαγραφές ή ορθές πρακτικές
- Ενδιαφερόμενα μέρη και πολίτες που μπορούν να συμβάλουν με κάποιο τρόπο στην εφαρμογή τους

Θα είναι επίσης σημαντικό να ενημερώσετε όλους εκείνους τους πολίτες που ενδέχεται να επηρεαστούν ή να επωφεληθούν από την εφαρμογή των σχεδίων αυτών.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΕ ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Τα σχέδια δράσης για την εφαρμογή της προσαρμογής, συμπεριλαμβανομένης κάθε αναγκαίας ανάπτυξης του ευνοϊκού περιβάλλοντος (όπως νομοθεσία, κανονισμοί, πολιτικές, στρατηγικές, σχέδια ή κίνητρα), μπορούν να αποτελέσουν μια διαδικασία κατά την οποία διάφοροι συμμετέχοντες συζητούν και συσκέπτονται επί συγκεκριμένων θεμάτων, ώστε να διασφαλίζεται ένας περιεκτικός και δομημένος διάλογος. Η διαδικασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει τη διευκόλυνση τεκμηριωμένων συζητήσεων, τη δημιουργία συναίνεσης και την ενσωμάτωση διαφορετικών προοπτικών, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι δράσεις και τα σχέδια που προκύπτουν είναι ολοκληρωμένα και υποστηρίζονται ευρέως. Μπορείτε να δείτε παραδείγματα πλαισίων που αναπτύχθηκαν από τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα **PHOENIX** και **REAL DEAL**, καθώς και εργαλεία δέσμευσης, όπως ο **κοινοτικός διάλογος**, για περισσότερη έμπνευση. Προτείνονται επίσης άλλα εργαλεία, όπως οι εκστρατείες υπεράσπισης του κλίματος και η συμμετοχική έρευνα με βάση την κοινότητα, για την αξιοποίηση της δέσμευσης και την προώθηση της συνεργατικής λήψης αποφάσεων.

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Για την ανάπτυξη κοστολογημένων σχεδίων υλοποίησης, μια διαδικασία συν-απόφασης μπορεί να συνοδεύει το βήμα 5 με **πράσινο συμμετοχικό προϋπολογισμό**. Αυτό αποδείχθηκε **στη Λισαβόνα** και τη **Barcelona** με την άμεση συμμετοχή των πολιτών στην κατανομή των πόρων για έργα για το κλίμα. Για να συγκεντρώσετε ποικίλες γνώσεις και ιδέες από τα ενδιαφερόμενα μέρη αναφορικά με τις σχετικές πηγές χρηματοδότησης για την εφαρμογή πολιτικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε συμμετοχικές δραστηριότητες (όπως συμμετοχικός προϋπολογισμός, εργαστήρια με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμβουλευτικά φόρουμ, ομάδες εστίασης, συμμετοχική έρευνα με βάση την κοινότητα ή δημόσιες συναντήσεις). Για να βοηθηθείτε στην κατανόησή σας όσον αφορά τις επιλογές για χρηματοδότηση, ο **παρών οδηγός** παρουσιάζει πηγές και μέσα, όπως επιχορηγήσεις, συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, χρηματοδότηση από το πλήθος και φιλανθρωπικά κεφάλαια, καθένα από τα οποία εξηγείται με τα οφέλη για την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων.

ΚΙΝΗΤΡΑ

Στο Βήμα 5, μπορείτε να συνεργαστείτε με υφιστάμενες τοπικές ομάδες δράσης και δίκτυα (για παράδειγμα, το δίκτυο και η πρωτοβουλία **AdaptLocal του Δημοτικού Συμβουλίου του Cascais**, Πορτογαλία) ή να ενθαρρύνετε τη δημιουργία τους, εάν δεν έχουν ήδη δημιουργηθεί. Επιπλέον, κατά την εφαρμογή των μέτρων προσαρμογής, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε **κίνητρα** όπως τα μέσα περιβαλλοντικής πολιτικής (EPIs) ή το **Nudge** (για παράδειγμα, δείτε το **έργο της ΕΕ Nudge για την ενεργειακή απόδοση**), καθώς και μικρο-επιχορηγήσεις, μπορούν να οδηγήσουν σε αλλαγή συμπεριφοράς και να υποστηρίξουν συλλογικούς στόχους (βλ. Πίνακα 3).

Πίνακας 3. Συνιστώμενες συμμετοχικές δραστηριότητες για την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στο βήμα 5: Εφαρμογή πολιτικών και προσαρμογής

Συμμετοχική δραστηριότητα	Ομάδα-στόχος	Γιατί να χρησιμοποιήσετε αυτό το εργαλείο στο Βήμα 5;	Εκτιμήσεις	Παραδείγματα χρήσιμων εργαλείων, ορθών πρακτικών και εμπειριών
Πράσινος συμμετοχικός προϋπολογισμός	Πολίτες	Κοινή λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή του προϋπολογισμού με τη συμμετοχή των πολιτών, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα κονδύλια χρησιμοποιούνται για μέτρα προσαρμογής. Βοηθά στην ιεράρχηση των δράσεων με βάση τις ανάγκες της κοινότητας και τις πτυχές του περιβάλλοντος.	Πολυπλοκότητα στον προϋπολογισμό και τη δημοσιονομική διαχείριση	Χρήσιμα εργαλεία Συμμετοχικός Προϋπολογισμός Θεωρία της Αλλαγής ως εργαλείο για την κατανόηση των αλλαγών. Καλές πρακτικές και εμπειρίες Εμπειρίες πράσινου συμμετοχικού προϋπολογισμού από τη Σκωτία , στη Λισαβόνα , στο Βαρκελώνη .
Καμπάνια υπεράσπισης του κλίματος	Ενδιαφερόμενα μέρη- Πολίτες	Υποστήριξη για την ενσωμάτωση των σχεδίων προσαρμογής σε ευρύτερες πολιτικές, για την ευαισθητοποίηση και την εξασφάλιση πολιτικής υποστήριξης για τα μέτρα προσαρμογής.	Απαιτεί ισχυρές στρατηγικές επικοινωνίας	Χρήσιμα εργαλεία Περιγραφή των στρατηγικών συνηγορίας στο Climate-ADAPT . Καλές πρακτικές και εμπειρίες Σύνοδος κορυφής της Βαλλονίας “Climate Chance Europe 2024” Ευρωπαϊκό Μητρώο Διαφάνειας - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
Κίνητρα	Ενδιαφερόμενα μέρη- Πολίτες	Εφαρμογή κινήτρων για την ενθάρρυνση της αλλαγής συμπεριφοράς και την παρακίνηση και εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών στην εφαρμογή και υιοθέτηση μέτρων προσαρμογής.	Χρειάζεται αποτελεσματική παρακολούθηση και αξιολόγηση	Χρήσιμα εργαλεία Η περιγραφή των οικονομικών κινήτρων για την αλλαγή συμπεριφοράς στο Climate-ADAPT . το χρηματοδοτούμενο από το 7ο ΠΠ έργο WEATHER και τα κίνητρα για την προσαρμογή των μεταφορών και τις πιθανές επιπτώσεις τους. Επισκόπηση των οικονομικών μέσων στο έργο EPI-Water της ΕΕ.
Δημόσιες συνεδριάσεις	Ενδιαφερόμενα μέρη- Πολίτες	Μοιραστείτε πληροφορίες σχετικά με τα σχέδια προσαρμογής και συγκεντρώστε συλλογικές πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων. Αυτό διασφαλίζει τη διαφάνεια και την ευρεία συμμετοχή της κοινότητας.	Πιθανή χαμηλή συμμετοχή, απαιτεί καλή διευκόλυνση	Καλές πρακτικές και εμπειρίες Ολομέλεια του Benidorm του δημοτικού συμβουλίου για το σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Δημόσιο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ: weforum . Η Ομοσπονδιακή Πόλη της Βόννης, σε συνεργασία με το ICLEI, φιλοξενεί το Daring Cities, ένα παγκόσμιο φόρουμ που ενδυναμώνει τους αστικούς ηγέτες και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής έκτακτης ανάγκης.
Συμμετοχική έρευνα με βάση την κοινότητα (CBPR)	Πολίτες	Συμμετοχή των πολιτών σε μια κοινή ανάλυση των μέτρων προσαρμογής και υποστήριξη της αμοιβαίας μάθησης με την ανάπτυξη πιο ενημερωμένων και αποδεκτών δράσεων προσαρμογής.	Απαιτεί ισχυρή κοινοτική συνεργασία	Χρήσιμα εργαλεία Εργαλειοθήκη του Πανεπιστημίου της Girona που περιλαμβάνει CBPR . CBPR από το Σουηδικό Διεθνές Κέντρο για την τοπική δημοκρατία .
Τοπική ομάδα δράσης για το κλίμα	Πολίτες	Εμπλοκή τοπικών ομάδων δράσης για το κλίμα για τη συμμετοχή των κοινοτήτων και τη διευκόλυνση της αμοιβαίας μάθησης. Αυτό υποστηρίζει την ανάπτυξη και την εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής σε τοπικό επίπεδο.	Απαιτείται συνεχής κινητοποίηση και συντονισμός	Χρήσιμα εργαλεία Τοπική ομάδα δράσης για το κλίμα
Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)	Ενδιαφερόμενα μέρη	Συμπράξεις μεταξύ κυβερνήσεων, τοπικών αρχών και επιχειρήσεων για τη συγχρηματοδότηση και την υλοποίηση έργων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.	Κοινή χρηματοδότηση και εμπειρία. Κίνδυνος πολύπλοκων διαπραγματεύσεων.	Καλές πρακτικές και εμπειρία Thames Barrier (Ηνωμένο Βασίλειο) με σύμπραξη για την προστασία του Λονδίνου από τις παλιρροϊκές πλημμύρες.

ΒΗΜΑ 6: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Πώς να διαβάσετε αυτό το τμήμα:

Ξεκινήστε επανεξετάζοντας τους στόχους, οι οποίοι επικεντρώνονται στη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και των πολιτών κατά το βήμα 6 του RAST, που καλύπτει την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των σχεδίων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Αυτή η ενότητα περιέχει εργαλεία και επιτυχημένα και ισχυρά έργα που μπορούν να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή και τη συν-δημιουργία του κοινού, την αμοιβαία μάθηση και την υποστήριξη των προσπαθειών παρακολούθησης.

Στόχοι της παρούσας ενότητας:

- Εξηγήστε πώς οι ενδιαφερόμενοι φορείς του δημόσιου, ιδιωτικού και τρίτου τομέα και οι πολίτες μπορούν να συμμετάσχουν στο βήμα 6 του RAST.
- Κατανοήστε τον τρόπο παρακολούθησης των διαδικασιών, των εκροών και των αποτελεσμάτων και αντιμετωπίστε τις προκλήσεις που σχετίζονται με τα χρονοδιαγράμματα και τις δυσκολίες στην απόδοση των αποτελεσμάτων.
- Υπογραμμίστε εργαλεία για την προώθηση της δέσμευσης, της αμοιβαίας μάθησης και της υποστήριξης των προσπαθειών παρακολούθησης.
- Δώστε παραδείγματα επιτυχημένων έργων που αποδεικνύουν τη συμμετοχή του κοινού στην αξιολόγηση της προόδου, τη μείωση των τρωτών σημείων και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης δέσμευσης και της ποιότητας των δεδομένων.

Βήμα 1
Προετοιμασία του
εδάφους για την
προσαρμογή

Βήμα 2
Εκτίμηση των
κλιματικών κινδύνων
και των τρωτών
σημείων

Βήμα 3
Προσδιορισμός
επιλογών
προσαρμογής

Βήμα 4
Αξιολόγηση και
επιλογή επιλογών
προσαρμογής

Βήμα 5
Εφαρμογή πολιτικών
και δράσεων
προσαρμογής

Βήμα 6
Παρακολούθηση,
αξιολόγηση και
μάθηση

Η παρακολούθηση της εφαρμογής του σχεδίου σας για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή με έμφαση στην υλοποίηση των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων είναι απλή. Η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (δηλ. όσον αφορά τις αλλαγές στην ευαισθησία και την προσαρμοστική ικανότητα και συνεπώς στην κλιματική τρωτότητα, καθώς και στις αλλαγές στην έκθεση των τρωτών σημείων και συνεπώς στους κλιματικούς κινδύνους) αποτελεί πρόκληση εξαιτίας των:

- Ο χρόνος που μπορεί να απαιτηθεί για την εφαρμογή των δράσεων προσαρμογής λόγω του εύρους και της κλίμακας τους.
- Ο χρόνος που μπορεί να χρειαστεί για να ωριμάσουν οι δράσεις προσαρμογής και να αποδώσουν μετρήσιμα αποτελέσματα, όπως για παράδειγμα τα δέντρα και οι οικοσυστημικές τους υπηρεσίες.
- Οι δυσκολίες απόδοσης αποτελεσμάτων σε μια δράση προσαρμογής. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο ευρύ φάσμα δυνητικά μπερδεμένων μεταβλητών που μπορεί να λειτουργούν σε όλες τις κλίμακες και στις δυσκολίες εντοπισμού πραγματικά ανάλογων συγκρίσεων.
- Η χρονική διάρκεια της παρακολούθησης πρέπει να διατηρηθεί, γεγονός που θέτει πρακτικά ζητήματα όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση και τη χρήση μιας συνεπούς μεθοδολογίας για την παραγωγή συγκρίσιμων δεδομένων. Ως εκ τούτου, τα επιτυχημένα συστήματα μακροχρόνιας παρακολούθησης είναι σπάνια.

Η τακτική υποβολή εκθέσεων προόδου κατά την εφαρμογή του σχεδίου προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στους φορείς λήψης αποφάσεων και στα ενδιαφερόμενα μέρη συμβάλλει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και στην ικανότητά σας να προσαρμοστείτε. Με την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και των πολιτών στο βήμα 6, μπορείτε να διασφαλίσετε ότι οι στρατηγικές προσαρμογής παραμένουν δυναμικές, τεκμηριωμένες, διαφανείς, συνεργατικές και ανταποκρίνονται στις ανάγκες του πλαισίου της στρατηγικής προσαρμογής.

ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών σε αυτό το βήμα μπορεί να βοηθήσει στην οικοδόμηση αμοιβαίας κατανόησης της προόδου προσαρμογής, να προωθήσει τη συνεργασία, να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή στη βελτίωση και την εφαρμογή στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Η συμμετοχή αυτή διασφαλίζει ότι οι προσπάθειες παρακολούθησης είναι χωρίς αποκλεισμούς, διαφανείς και ανταποκρίνονται στους εξελισσόμενους κλιματικούς κινδύνους.

Πώς να εμπλέξουμε τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους πολίτες στην παρακολούθηση, αξιολόγηση και μάθηση:

- Ενθαρρύνετε τη συν-επίβλεψη: Οι δημόσιες αρχές, ο ιδιωτικός τομέας και η κοινωνία των πολιτών μπορούν να συνεργαστούν για την παρακολούθηση της προόδου και τη μέτρηση των αποτελεσμάτων της προσαρμογής. Είναι σημαντικό να καθοριστούν σαφείς ρόλοι (ποιός αναφέρει ποιά δεδομένα, πόσο συχνά κ.λπ.) για να ενισχυθεί η λογοδοσία.
- Διευκόλυνση της ανταλλαγής δεδομένων και των δικτύων μάθησης: Μπορείτε να το κάνετε αυτό δημιουργώντας διαδικασίες και πλατφόρμες για την ανταλλαγή γνώσεων, βέλτιστων πρακτικών και διδαγμάτων μεταξύ διαφορετικών τομέων και κοινοτήτων με στόχο την ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας.
- Χρήση συμμετοχικών μεθόδων αξιολόγησης: Μέσω δομημένων συνεδριών ανατροφοδότησης, συμμετοχικών αξιολογήσεων ή προσεγγίσεων αφήγησης ιστοριών που αποτυπώνουν ποιοτικές γνώσεις.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Η **επιστήμη των πολιτών** προσφέρει μια σημαντική προσέγγιση για το βήμα 6 για την εμπλοκή του κοινού στην παρακολούθηση των μεταβλητών που σχετίζονται με το κλίμα (επίσης σχετική με το βήμα 2), τη συνεισφορά δεδομένων σε πραγματικό χρόνο και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ αρχών και κοινοτήτων. Η συμμετοχή των πολιτών προωθεί την αμοιβαία μάθηση, την κοινή ανάλυση και βελτιώνει την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κλιματικούς κινδύνους και την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων λύσεων.

Πώς να εμπλακούν οι πολίτες στην παρακολούθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή:

- Καθορισμός ρόλων ουσιαστικής συμμετοχής και παροχή σαφούς καθοδήγησης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες μπορούν να συνεισφέρουν (π.χ. παρακολούθηση της θερμοκρασίας, αναφορά των επιπέδων πλημμύρας, εντοπισμός των κλιματικών επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα).
- Διασφάλιση της ποιότητας των δεδομένων και της συνέπειας με τη μεθοδολογία της επιστήμης των πολιτών, με εκπαιδευτικά σεμινάρια, προσβάσιμα εργαλεία και μηχανισμούς επικύρωσης για τη διατήρηση αξιόπιστων συνεισφορών.
- Διατήρηση της δέσμευσης με την πάροδο του χρόνου, χρησιμοποιώντας μηχανισμούς για την ανταλλαγή αποτελεσμάτων και τη λήψη ανατροφοδότησης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα δεδομένα των πολιτών ενημερώνουν τις πολιτικές και ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη συμμετοχή.

Παραδείγματα πρωτοβουλιών για την επιστήμη των πολιτών περιλαμβάνουν το **έργο ScienceUs**, τα εργαστήρια συν-δημιουργίας της ΕΕ **NEWSERA**, το έργο **Hackair** για την ποιότητα του αέρα, το έργο **AGORA** της ΕΕ και την εφαρμογή της επιστήμης των πολιτών και την **Ευρωπαϊκή Ένωση Επιστήμης των Πολιτών (ECSA)**, η οποία παρέχει πόρους και παρουσιάζει έργα συμμετοχικής παρακολούθησης.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι επιχειρήσεις διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην παρακολούθηση των κλιματικών κινδύνων, στην αξιολόγηση των επιπτώσεων των δράσεων προσαρμογής και στην ενσωμάτωση της ανθεκτικότητας στις δραστηριότητές τους. Η εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα σε αυτό το βήμα μπορεί να ενισχύσει την καινοτομία, να δημιουργήσει επενδυτικές ευκαιρίες και να ενισχύσει τη συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Πώς να εμπλέξουμε τις επιχειρήσεις στην παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη μάθηση:

- Έρευνες και μηχανισμοί ανατροφοδότησης: Τοπικές κυβερνήσεις, βιομηχανικές ενώσεις ή πρωτοβουλίες πολλών ενδιαφερομένων μερών μπορούν να συν-διαμορφώσουν έρευνες για την αξιολόγηση των δράσεων προσαρμογής του ιδιωτικού τομέα, τον εντοπισμό κενών και την παρακολούθηση της προόδου με την πάροδο του χρόνου. Για παράδειγμα, η Αυστρία χρησιμοποίησε **έρευνες** για την αξιολόγηση των προσπαθειών μείωσης του κινδύνου πλημμύρας, αποκτώντας πληροφορίες σχετικά με τη συμβολή του ιδιωτικού τομέα και τους τομείς που χρήζουν βελτίωσης.

- Συν-ανάπτυξη πίνακα ελέγχου: Οι ψηφιακές πλατφόρμες πολλαπλών ενδιαφερομένων μπορούν να σχεδιαστούν από κοινού για την οπτικοποίηση των κλιματικών κινδύνων, της προόδου προσαρμογής και των τρωτών σημείων σε συγκεκριμένους τομείς. Στην Ιταλία, οι Αρχές Λεκάνης Απορροής Ποταμού ανέπτυξαν **πίνακες ελέγχου κινδύνων πλημμύρας** που εμπλέκουν ασφαλιστές, προγραμματιστές και φορείς χάραξης πολιτικής στην προληπτική διαχείριση κινδύνων.
- Ενθάρρυνση προσαρμοστικών επιχειρηματικών στρατηγικών: Οι επιχειρήσεις μπορούν να συμμετέχουν σε ομάδες ομότιμης μάθησης, σε τομεακούς διαλόγους ή σε εργαστήρια καινοτομίας για να βελτιώσουν τις προσεγγίσεις προσαρμογής με βάση τους εξελισσόμενους κινδύνους και τις κοινές εμπειρίες.

■ Publications Office
of the European Union

Περισσότερες πληροφορίες:

Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή -
Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu)

Πύλη της αποστολής της ΕΕ για την
προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
(europa.eu)

Mission platform [https://futurium.
ec.europa.eu/en/eu-mission-
adaptation-community/](https://futurium.ec.europa.eu/en/eu-mission-adaptation-community/)

#EUmissions

#HorizonEU

#MissionClimateAdaptation